

Deler av denne rapporten er unntatt offentlighet, jf. offentleglova § 24 tredje ledd (unntatt tekst i rødt)

Vår ref.: 22/01253
Saksbehandler.: Bjørg Vårli Håland
Dato: 04.07.2022

Tilsyn ved Vitec AS

1. Innledning

Det internasjonale atomenergibyrået (IAEA) og direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) gjennomførte tilsyn ved Vitec AS den 20.06.2022. IAEAs del av tilsynet var en del av ett årlig tilsyn i Norge med virksomheter som innehar nukleært materiale. DSAs del av tilsynet ble gjennomført i forbindelse med virksomhetens godkjenning for industriell radiografi.

Tilsynet ble gjennomført som et anmeldt tilsyn. DSA avdekket 3 avvik og gav 3 anmerkninger under tilsynet.

Til stede

Fra Vitec AS

Kent Are Fjerdings
Roar Snerting
Knut Lyngstad

fung. strålevernkoordinator
senior NDT inspektør, tidligere strålevernkoordinator
NDT-inspektør, ansvarlig for dokumentasjon og kalibrering

Fra IAEA

William Hammond
Kristine Madden

Safeguardinspektør
Safeguardinspektør

Fra DSA:

Tonje Sekse
Bjørg Vårli Håland

Seniorrådgiver, tilsynsleder
Rådgiver

2. Aktuelt regelverk

- Internasjonale sikkerhetskrollavtaler Norge har forpliktet seg til:
 - Sikkerhetskrollavtalen mellom Norge og IAEA (Infcirc 177)
 - Tilleggsprotokollen til sikkerhetskrollavtalen (Infcirc 177/Add.1).
- Atomenergiloven
- Lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling (strålevernloven)
- Forskrift 16. desember 2016 nr. 1659 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift 1. april 2009 nr. 384 om landtransport av farlig gods
- Forskrift 12. mai 2000 nr. 433 om besittelse, omsetning og transport av nukleært materiale og flerbruksvarer

- Enkeltvedtak utstedt av DSA (virksomhetens godkjenning GA04-58 etter strålevernforskriften § 9)

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i atomenergiloven §§ 13 og 51, strålevernloven § 18, strålevernforskriften § 60, internkontrollforskriften § 7, forskrift om landtransport av farlig gods § 30 og forskrift om besittelse, omsetning og transport av nukleært materiale og flerbruksvarer § 8.

3. Bakgrunn, omfang og gjennomføring

Tilsynet ble gjennomført som en del av DSAs rutinemessige tilsynsaktivitet, som har til hensikt å kontrollere hvordan krav i aktuelle regelverk blir ivaretatt. Tema for tilsynet var sikkerhetskontroll av nukleært materiale, stråleverninstrukser og -prosedyrer, strålevernkompetanse, persondosimetri, krav ved utføring av radiografi i åpen og lukket installasjon, samt risikovurdering og beredskap.

Tilsynet omfattet spørsmålsrunde med virksomhetens representanter, gjennomgang av relevante dokumenter og befaring med inspeksjon av virksomhetens lukkede installasjon.

Gjennomføringen av tilsynet forløp som følger:

- Innledning fra IAEA og DSA med informasjon om tilsynets hensikt, omfang og gjennomføring.
- Befaring av virksomhetens lukkede installasjon og kildelager med kontroll av virksomhetens nukleære materiale. (IAEA og DSA)
- Spørsmålsrunde knyttet til temaene for tilsynet, som inkluderte gjennomgang av instruksjoner, prosedyrer, risikovurdering og persondosimetri. (DSA)
- Avslutningsmøte med oppsummering, hvor inntrykk og hovedkonklusjoner fra tilsynet ble lagt fram, og det ble gitt informasjon om videre saksgang. (DSA)

4. Inntrykk og observasjoner

Hovedinntrykket etter tilsynet er at Vitec AS ivaretar strålevernshensyn på en god måte.

Noen observasjoner fra tilsynet:

- Vitec AS gjør hovedsakelig radiografi i sine lukkede installasjoner. Virksomheten har 30 ansatte med strålevernsertifikat som utfører radiografi. Strålevernsertifikater ble fremvist under tilsynet.
- Virksomheten har to lukkede installasjoner. Disse ligger i samme bygg på Aker Solutions AS sitt område i Verdal, som er regulert som ISPS-havn med tilhørende krav til sikring og adgangskontroll. De lukkede installasjonene har åpen inngang skjermet med blyvegger, og sperres av og holdes under oppsikt av operatør. Det er varsellampe både innvendig og utvendig, men den utvendige varsellampen fungerer ikke. Rommet har også bevegelsesdetektor med alarm, og det er i tillegg alarm ved oppstart av hver eksponering. Alarmene ble testet under tilsynet. Det er nødutstyr tilgjengelig på stedet.
- Begge bunkersene har også en port som kun kan åpnes fra innsiden. Rundt portene er det satt opp vegger, og sperrebånd med varselskilt. Doseraten rundt installasjonene er ikke dokumentert i målerapport.
- Det ble gjort målinger med doseratemåler FH 40 G-L10 (Thermo Scientific, SN: 21968) under eksponering med en [REDACTED] Utenfor det kontrollerte området var doseraten godt under 7,5 µSv/t.
- Vitec AS har flere skjermingsbeholdere med utarmet uran. Alle skjermingsbeholderne ble visuelt verifisert. I tillegg ble det gjennomført målinger av IAEA og DSA på to skjermingsbeholdere for å bekrefte det nukleære materialet. IAEOs og DSAs målinger bekreftet de deklarererte nuklidene.

- Virksomheten har meldt alle strålekilder inn i EMS. Flere av gammakildene med skjermingsbeholder ble tidligere meldt inn på nytt ved hvert kildeskift, og antall kilder og skjermingsbeholdere i EMS stemmer derfor ikke overens med antall kilder og skjermingsbeholdere virksomheten har. Virksomheten har også intern kildeoversikt som oppdateres ved alle kildeforflytninger.
- [REDACTED]
- Det gjøres service på radiografibeholdere hos Holger Hartmann ved hvert kildeskift. Eksponeringssslange og fjernbetjening sendes inn sammen med kilder for service. Dato for siste service på både beholdere og eksponeringssslange ble sjekket under tilsynet.
- Virksomheten benytter instadose fra Gammadata til persondosimetri. Alle ansatte som utfører radiografi har eget dosimeter. Strålevernkoordinator samler inn dosimetrene hver 2. måned, og leser av. Høye doser følges opp. Virksomheten er innmeldt i nasjonalt yrkesdoseregister, men Gammadata har ikke begynt sin rapportering av doser enda. Virksomheten lagrer dosedata i et skybasert system driftet av Gammadata.
- Virksomhetens strålevernsprosedyrer med instruks for strålevernkoordinator og radiografioperatør/utførelse av radiografi og uhellsprosedyre ble fremvist under tilsynet.
- Virksomheten har ikke øvd beredskap de siste årene. Det er imidlertid utarbeidet en øvelsesplan som skal gjennomføres i løpet av året.
- Virksomheten gjør transport av radiografibeholdere med egne sjåførere, og har intern opplæring av sjåførene. Sikkerhetsrådgiver leies inn fra eksternt firma. [REDACTED]

5. Funn under tilsynet – avvik og anmerkninger

Dette punktet omhandler avvik og anmerkninger som gis i forbindelse med tilsynet. Ved tilsynet ble det avdekket 3 avvik og gitt 3 anmerkninger.

5.1 Definisjoner

Følgende definisjoner ligger til grunn for begrepene avvik, anmerkning og kommentar:

Avvik:	Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.
Anmerkning:	Forhold som tilsynsmyndigheten mener det er nødvendig å påpeke, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.
Kommentar:	Benyttes for å forklare eller underbygge avvik eller anmerkninger.

5.2 Avvik

Avvik 1: Varsellampe på utsiden av lukket installasjon, som skal lyse under eksponering virker ikke.

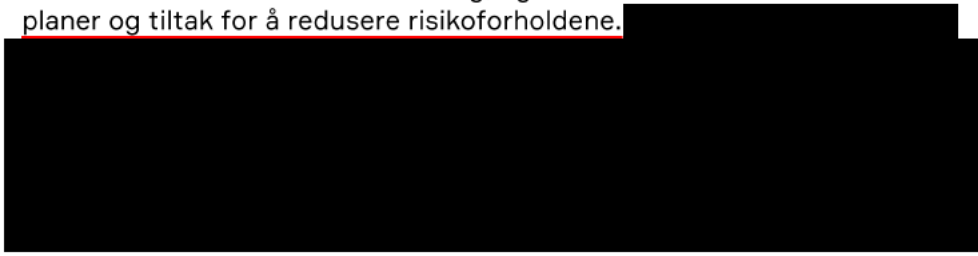
Hjemmel: Virksomhetens godkjenning for industriell radiografi, GA04-58.

Avvik 2: Virksomhetens risikovurdering knyttet til strålebruken er mangelfull.

Hjemmel: Forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften) § 18

Kommentar:

Risikovurderingen skal omfatte alle forhold der operatører eller allmennhet kan bli utsatt for stråling, og det skal utarbeides tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Avvik 3:

Hjemmel:

Kommentar:

5.3 Anmerkninger

- Anmerkning 1:** Virksomheten har ikke øvd beredskap de siste årene. Virksomheter som utfører gammaradiografi bør holde årlige beredskapsøvelser.
- Anmerkning 2:** EMS bør oppdateres slik at dobbeltregistreringer fjernes.
- Anmerkning 3:** Virksomheten bør dokumentere strålenivåene rundt de to lukkede installasjonene.

Dersom dere har kommentarer til eventuelle faktafeil under punkt 4 eller øvrige kommentarer til tilsynsrapporten, ber vi dere sende oss disse innen **20.08.2022**. Hvis ikke vi mottar noen kommentarer anses denne rapporten som den endelige rapporten. Tilsynsrapporten vil bli offentliggjort på DSAs nettsider etter at kommentarfristen har gått ut.

I oversendelsesbrevet til tilsynsrapporten varsles det pålegg om retting av avvikene som er avdekket under tilsynet, med tilhørende frist for retting. Vi anser avvikene som lukket når vi har mottatt dokumentasjon på at disse er tilfredsstillende rettet, og da vil også tilsynssaken avsluttes.

Vi takker for tilretteleggingen under tilsynet.

Vennlig hilsen

Tronn Berge
Seksjonssjef

Bjørg Vårli Håland
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent.